

Đơn vị tổ chức | Organizers

Đơn vị đồng hành | Affiliations

Virus viêm não Nhật Bản (*Japanese Encephalitis Virus – JEV*) Nguy cơ gây rối loạn sinh sản ở heo và giải pháp

GS. TS. Nguyễn Ngọc Hải

Khoa Thú y

Trường Đại học Hutech Tp. Hồ Chí Minh

JOIN VPO

www.vpo.today

2026

Nội dung

- Lây truyền
- Miễn dịch
- Giải pháp

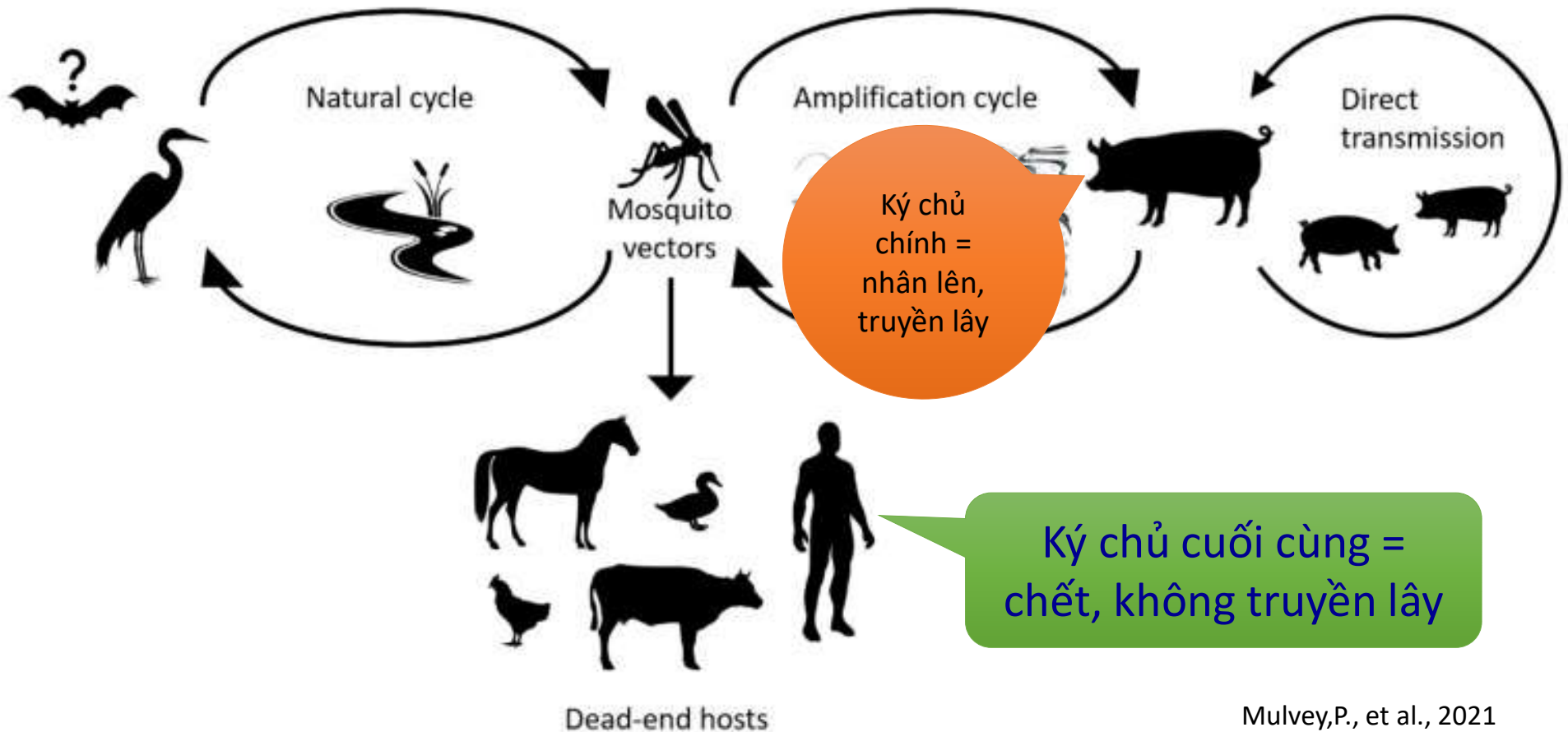

Đặc điểm JEV

- Virus có vỏ bọc ngoài (enveloped virus), bộ gene: RNA 1 sợi
- 5 genotypes: GI (clades GI-a and GI-b), GII, GIII, GIV, and GV
- 1 serotype = có MD chéo giữa các genotype

Chuỗi truyền lây virus Viêm não Nhật bản (JEV)

Lây truyền

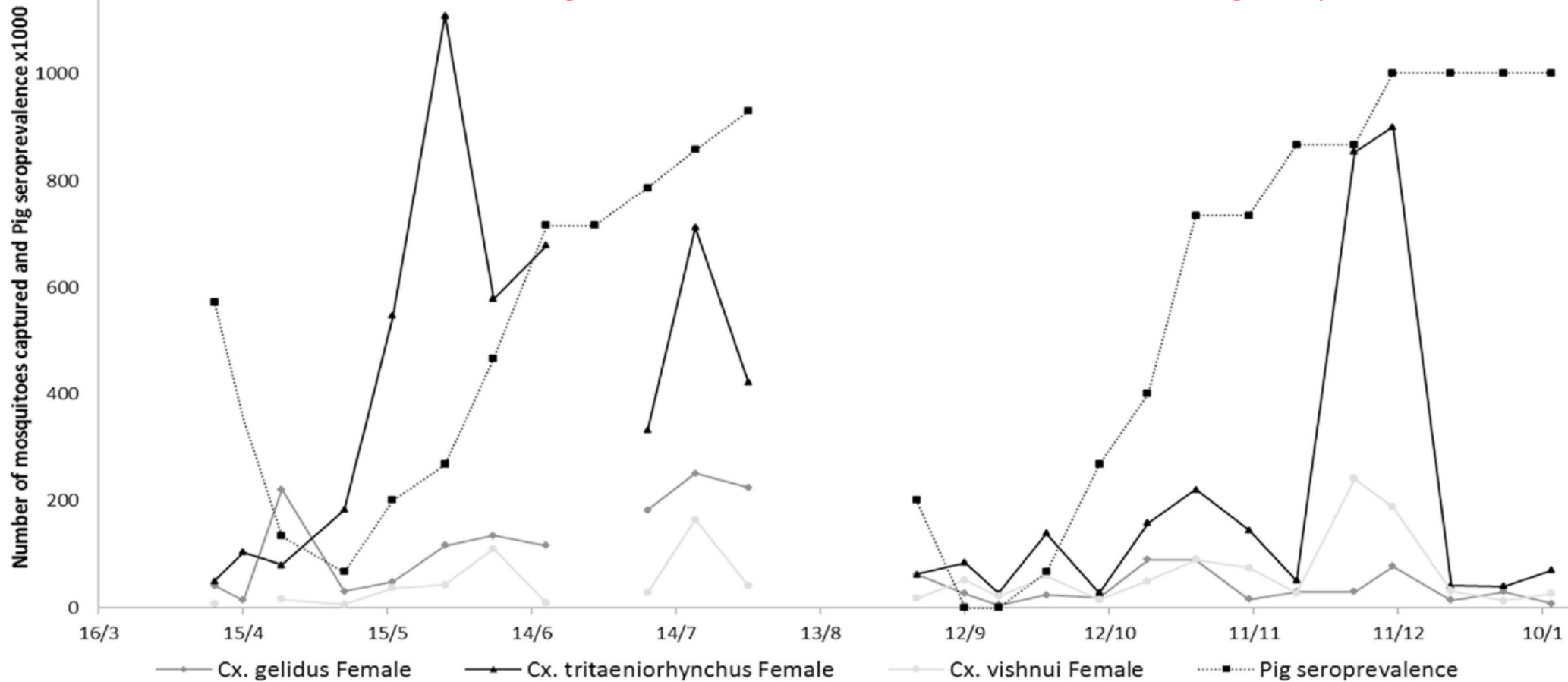

- Truyền dọc: mẹ sang con (thai)
- Truyền ngang:
 - Tiếp xúc trực tiếp dịch mũi miệng = bài thải qua dịch miệng
 - Muối chích

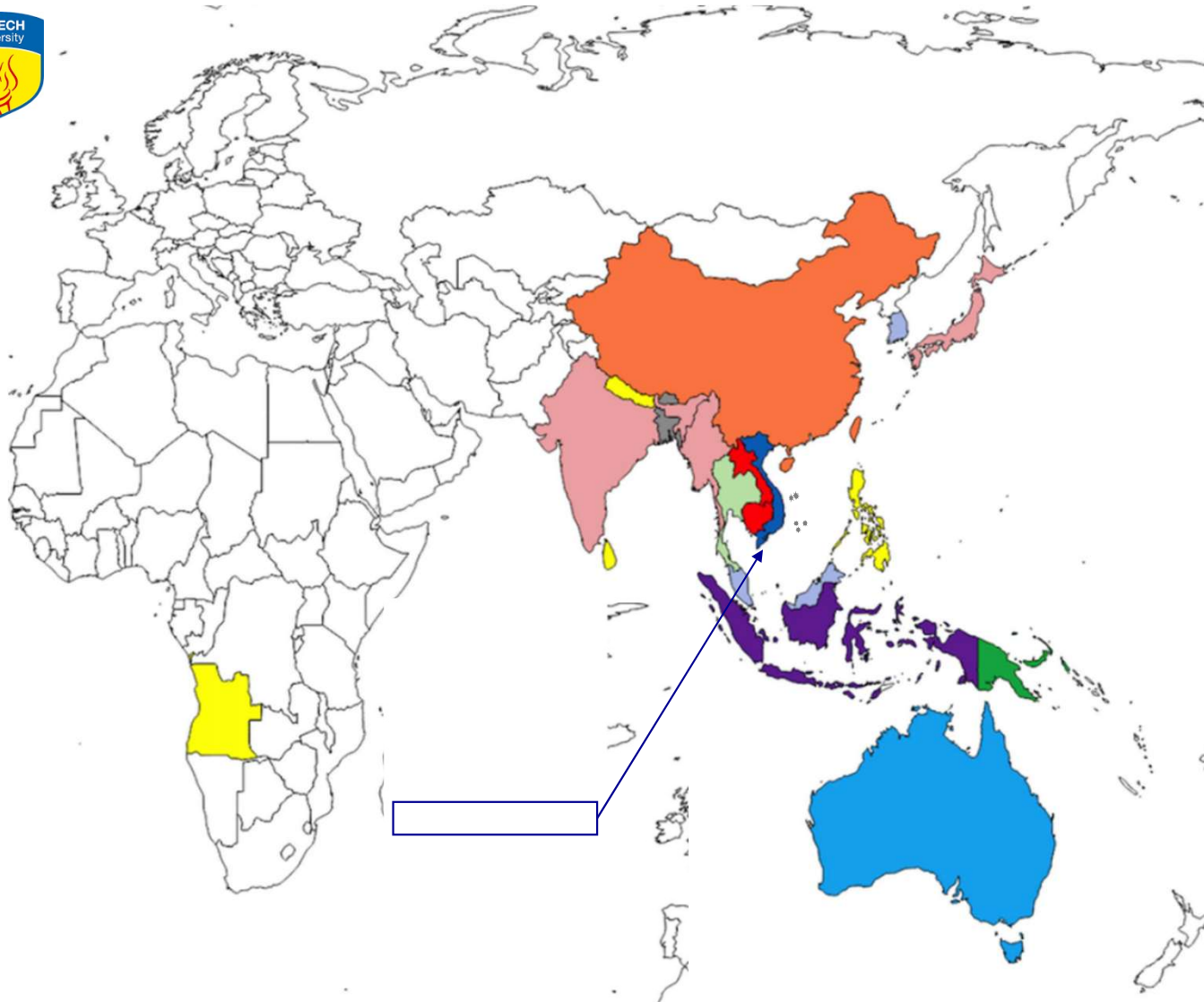

Cappelle J, et al. (2016) Intensive Circulation of Japanese Encephalitis Virus in Peri-urban Sentinel Pigs near Phnom Penh, Cambodia. PLoS Negl Trop Dis.

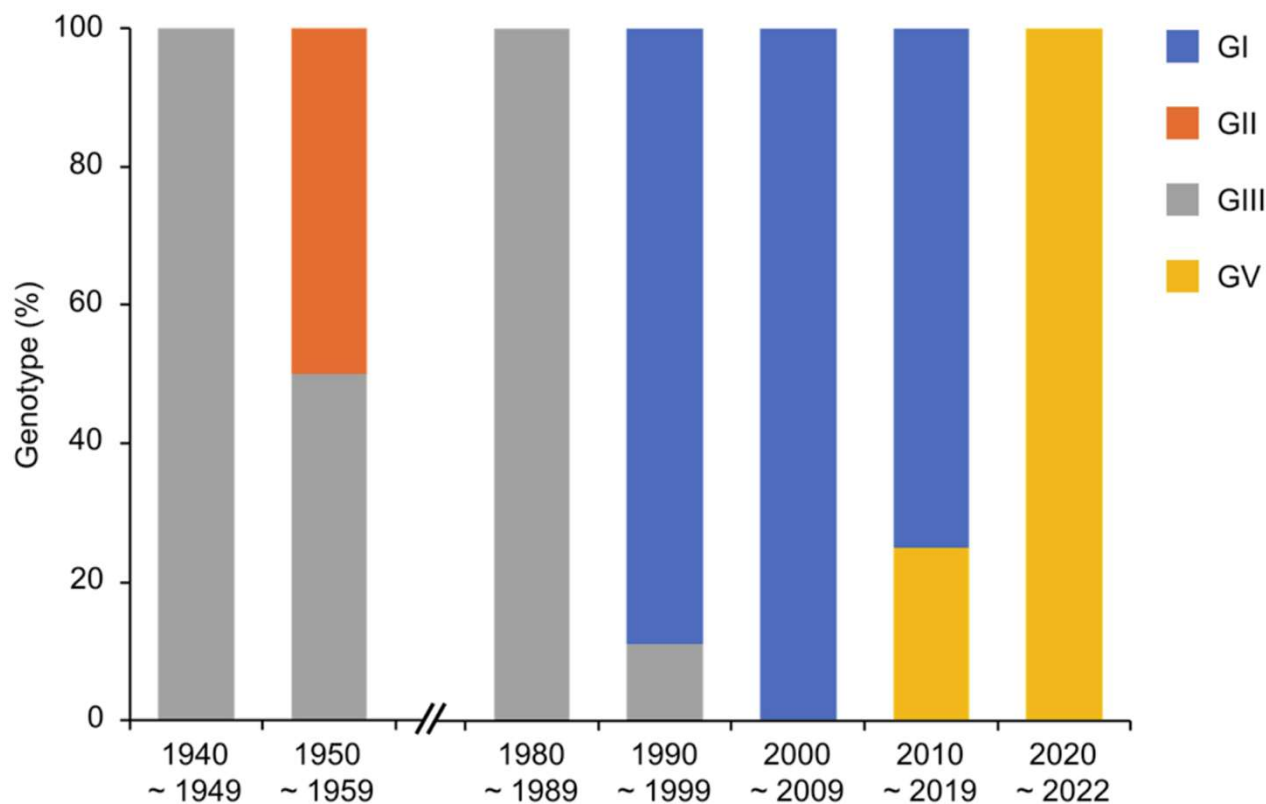

Evolution of the number of trapped mosquitoes and pig seroconversion dynamic during the two survey periods

Xia Q, et al., (2023) Shift in dominant genotypes of Japanese encephalitis virus and its impact on current vaccination strategies. *Front. Microbiol.*

Ah-Ra Lee et al., 2022. Emerging Japanese Encephalitis Virus Genotype V in Republic of Korea. *J. Microbiol. Biotechnol*

Frequency of reported Japanese encephalitis virus genotypes in Republic of Korea.

Mosquitoes from Vietnam processed for JEV isolation from 2006 to 2008

Species	No. mosquitoes tested			No. pools tested	No. JEV isolates
	Total	Female	Male		
<i>Aedes aegypti</i>	452	230	222	23	
<i>Ae. albopictus</i>	85	61	24	21	
<i>Anopheles vagus</i>	429	429	0	13	
<i>Armigeres</i> spp.	57	28	29	13	
<i>Culex bitaeniorhynchus</i>	4	4	0	2	
<i>Cx. fuscocephala</i>	472	472	0	20	
<i>Cx. gelidus</i>	1,017	977	40	45	
<i>Cx. infula</i>	1	1	0	1	
<i>Cx. pseudovishnui</i>	87	87	0	6	
<i>Cx. quinquefasciatus</i>	3,693	1,821	1,872	101	
<i>Cx. sitiens</i>	1	1	0	1	
<i>Cx. tritaeniorhynchus</i>	4,199	4,182	17	131	3
<i>Cx. vishnui</i>	1,542	1,542	0	46	2
<i>Cx. vishnui</i> subgroup	200	200	0	7	
<i>Cx. whitmorei</i>	345	345	0	11	
<i>Mansonia annulifera</i>	10	0	10	1	
<i>Ma. dives</i>	1	1	0	1	
<i>Ma. indiana</i>	7	7	0	1	
<i>Ma. uniformis</i>	19	19	0	3	
Total	12,621	10,407	2,214	447	5

Ryusei Kuwata et al., 2013.
Surveillance of Japanese
Encephalitis Virus Infection
in Mosquitoes in Vietnam
from 2006 to 2008. *Am. J.
Trop. Med. Hyg.*

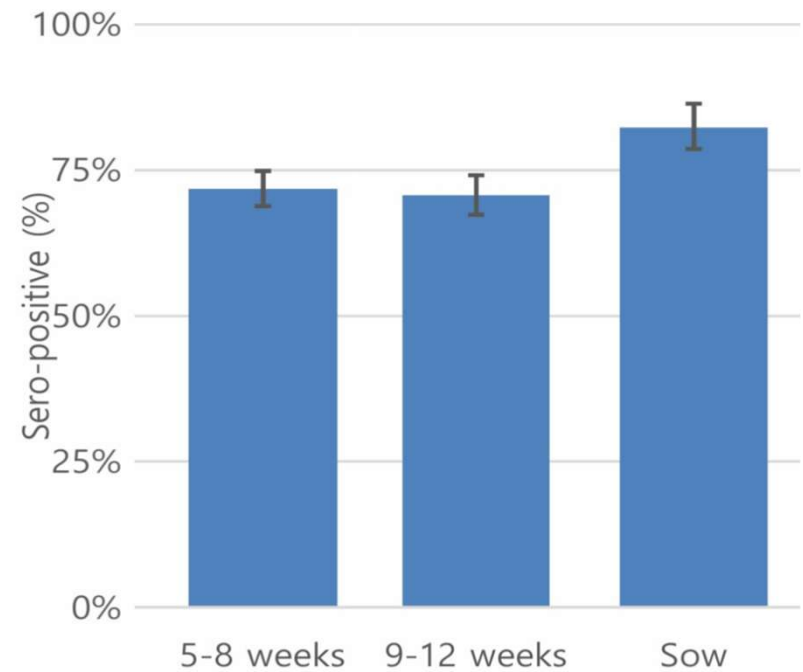

Lee HS, Thanh TL, Ly NK, Nguyen-Viet H, Thakur KK, Grace D (2019)
Seroprevalence of leptospirosis and Japanese encephalitis in swine in
ten provinces of Vietnam. PLoS ONE

Sero-prevalence for Japanese encephalitis in pigs in Vietnam

Province (no.)	Sero-positive samples	Apparent sero-prevalence (%) with 95% CI
Bac Giang (200)	158	79.0 (72.69–84.43)
Bac Ninh (200)	141	70.5 (63.66–76.72)
Binh Duong (200)	122	61.0 (53.87–67.80)
Dong Nai (200)	155	77.5 (71.08–83.09)
Dong Thap (200)	168	84.0 (78.17–88.79)
Hanoi (200)	125	62.5 (55.39–69.23)
Quang Ngai (200)	128	64.0 (56.93–70.65)
Quang Ninh (200)	161	80.5 (74.32–85.75)
Soc Trang (200)	145	72.5 (65.76–78.56)
Thai Binh (200)	166	83.0 (77.06–87.93)
Total (2,000)	1,469	73.45 (71.46–75.37)

Seropositive rates of Japanese encephalitis by age group in pigs.

JEV trên heo tại Việt Nam: ELISA kháng thể

Vùng	Địa phương (cũ)	Số mẫu XN	Số trại XN/ (+)	Tỷ lệ (+) , %
Miền Bắc	Điện Biên	4	1/1	4 (100)
	Hà Nội	55	3/3	38 (69,1)
	Bắc Ninh	39	3/3	21 (53,8)
	Hà Tĩnh	9	1/1	3 (33,3)
	Ninh Bình	16	1/1	4 (25,0)
Miền Trung và Tây nguyên	Quảng Ngãi	20	2/2	20 (100)
	Lâm Đồng	20	1/1	11 (55,0)
	Tây Nguyên	39	4/4	14 (35,9)
	Đak Lak	15	3/3	13 (86,7)
	Bình Định	53	2/2	27 (50,9)
	Bình Thuận	20	1/1	13 (65,0)

P&Y và Sistar, 2025

SINCE 2025

www.vpo.today

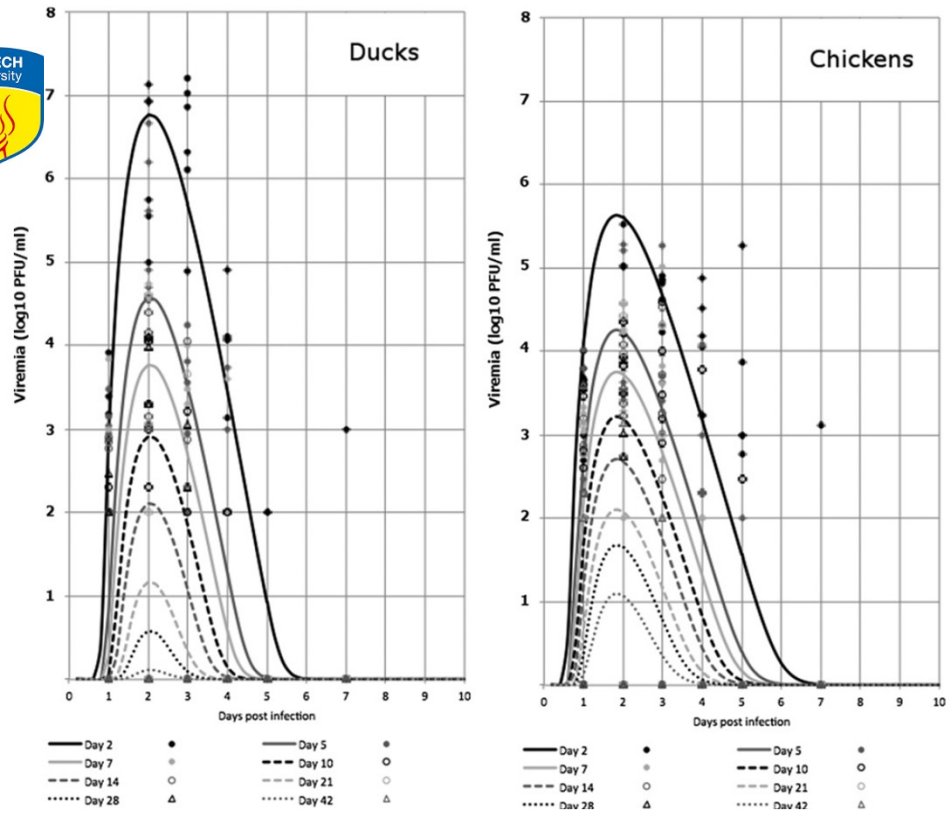

JEV trên heo tại Việt Nam: ELISA kháng thể (tt)

Vùng	Địa phương XN (cũ)	Số mẫu XN	Số trại XN/ (+)	Tỷ lệ (+),%
Đông Nam bộ	Tây Ninh	20	1/1	13 (65,0)
	Vũng Tàu	20	1/1	20 (100,0)
	Tp. HCM	20	1/1	20 (100,0)
	Đồng Nai	107	6/6	56 (52,3)
	Bình Phước	32	2/2	22 (68,8)
Đồng bằng sông Cửu Long	Bến Tre	19	1/1	3 (15,8)
Tổng	17	508	34/34 (100%)	302 (59,4)

Natalie B. Cleton et al., 2014. Age-Related Susceptibility to Japanese Encephalitis Virus in Domestic Ducklings and Chicks. *Am. J. Trop. Med. Hyg.*

Relationship between the age at infection and development of viremia in chicks and ducklings infected with Japanese encephalitis virus

Bird	Variable	Days of age when inoculated with virus								
		2	5	7	10	14	21	28	42	
Chicks	No. tested	6	6	6	6	6	5	5	5	
	No. viremic	6	6	5	6	6	3	3	1	
	Proportion viremic	1.00	1.00	0.83	1.00	1.00	0.60	0.60	0.20	
Ducklings	No. tested	6	6	6	6	6	6	6	6	
	No. viremic	6	6	6	5	6	5	3	3	
	Proportion viremic	1.00	1.00	1.00	0.83	1.00	0.83	0.50	0.50	

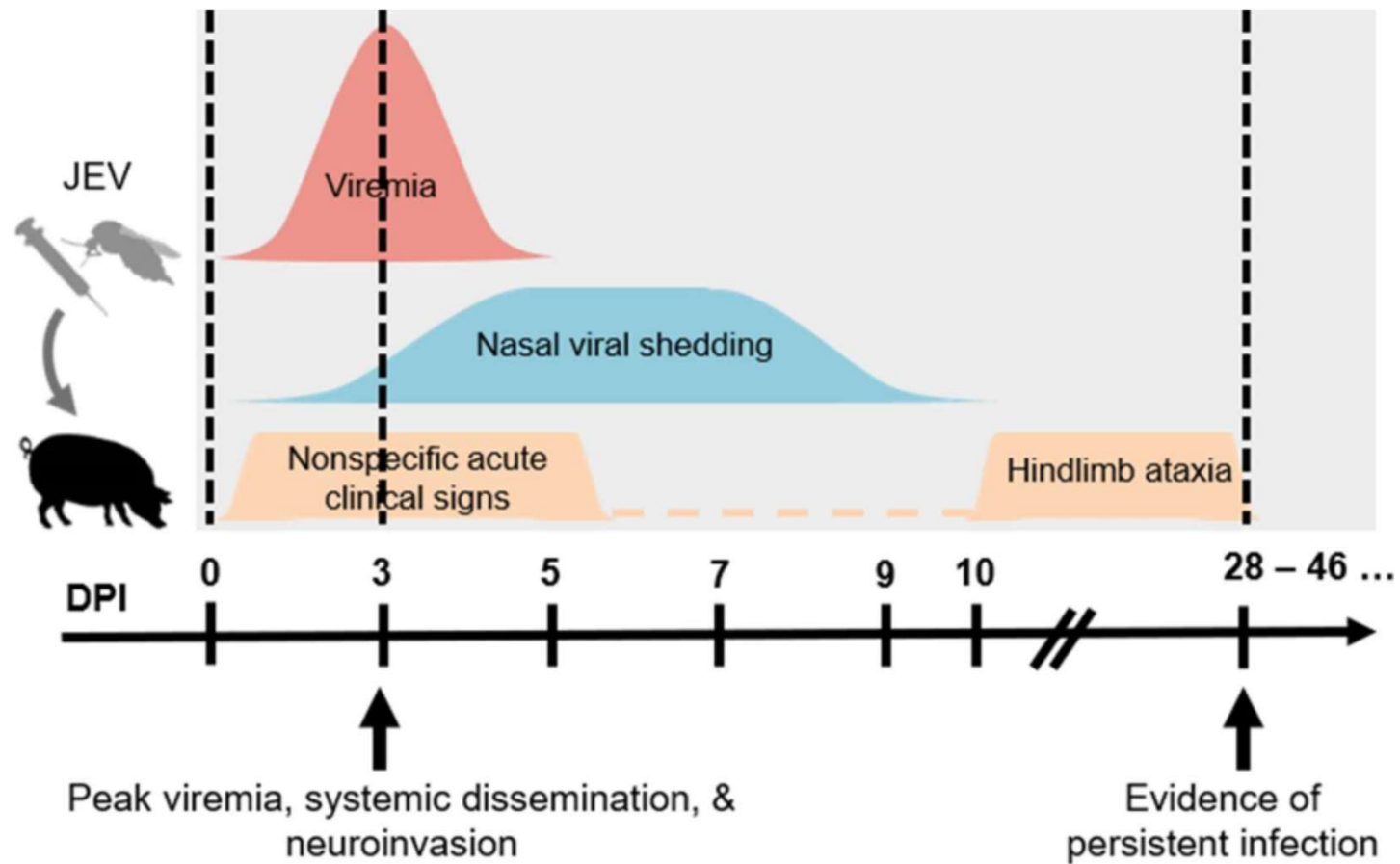
Surveillance of Japanese Encephalitis Virus in Piggery Effluent and Environmental Samples: A Complementary Tool for Outbreak Detection

Table 1: Detection of JEV in piggery effluent samples and environmental samples.

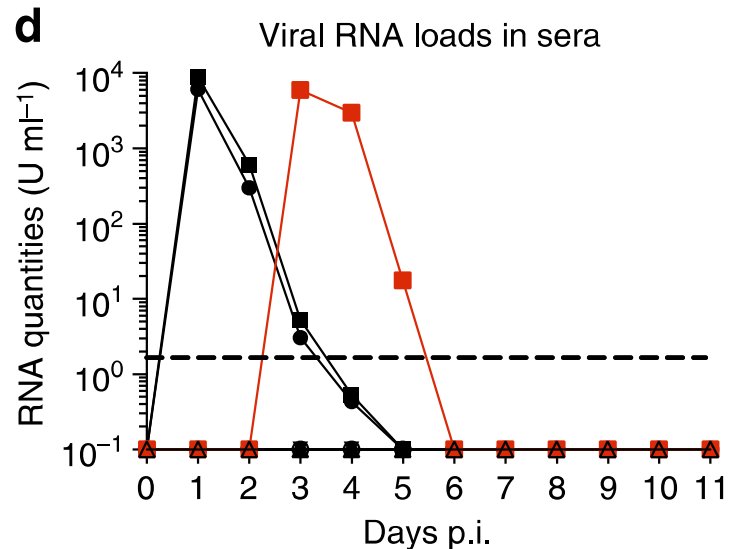
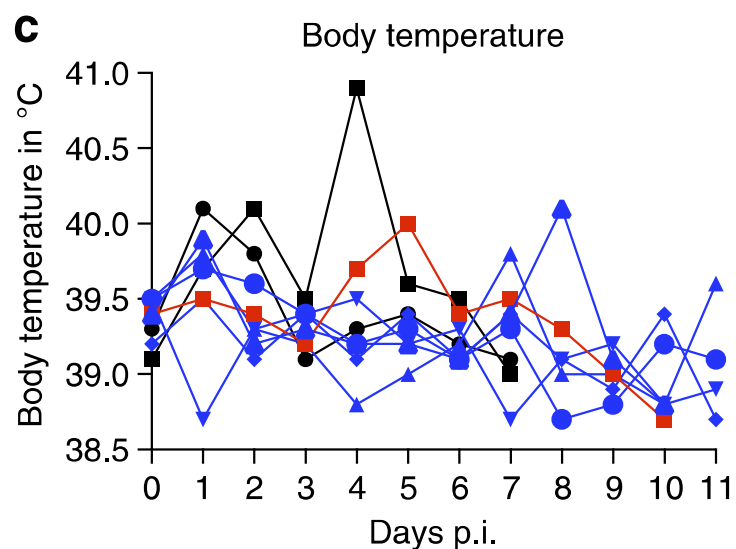
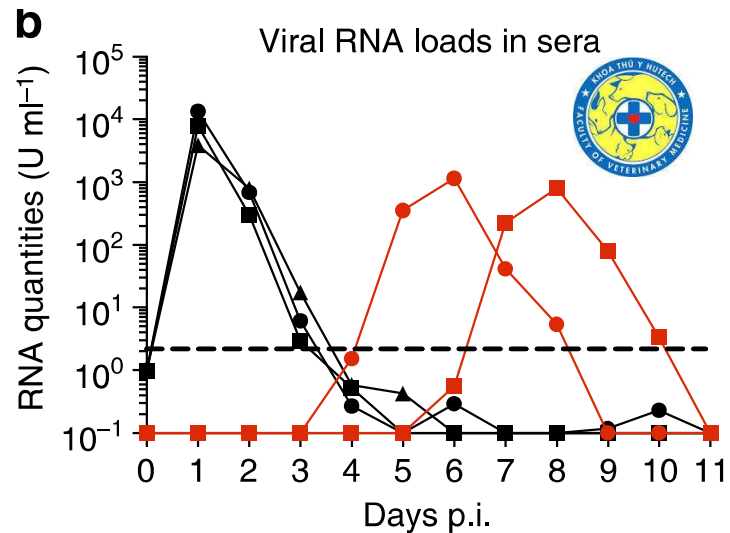
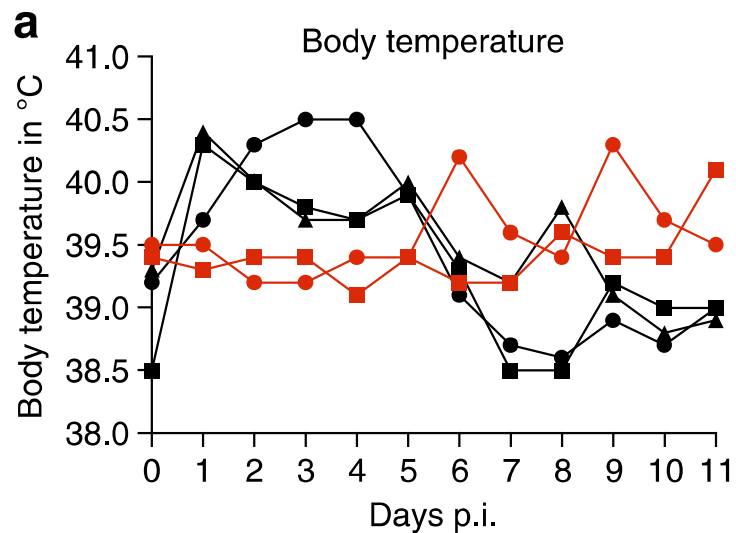
Farm ID (Sampling date)	Sampling locations (sample type)	Sample matrices	No. of RT-PCR replicate positive/No. of RT-PCR replicates tested in Lab 1	Lab 1 Cq values for JEV RT-PCR replicates (mean ± SD)	No. of RT-PCR replicate positive/No. of RT-PCR replicates tested in Lab 2	Lab 2 Cq values for JEV RT-PCR replicates (mean)	Confirmed clinical cases in herd (date)		
Farm 1 (17/12/2024)	Pit (effluent)	Liquid	0/3	ND	N/A	N/A	No		
		Solid	0/3	ND	N/A	N/A			
Farm 1 (14/01/2025)		Liquid	3/3	35.9 ± 1.07 ^a	2/2	36.5 ^b			
		Solid	3/3	33.8 ± 0.43 ^a	2/2	38.5 ^b			
Farm 1 (21/01/2025)		Liquid	0/3	ND	N/A	N/A			
		Solid	3/3	39.7 ± 0.69 ^a	0/2	N/A			
Farm 1 (04/02/2025)		Liquid	0/3	ND	N/A	N/A			
		Solid	0/3	ND	N/A	N/A			
Farm 10 (11/02/2025)		Pit (effluent)	Liquid	2/3	35.2 ^a	2/2		37.4 ^b	Yes (on 06/02/2025, samples were taken from piglets born on 02/02/2025)
			Solid	3/3	33.6 ± 0.19 ^a	2/2		35.7 ^b	
	Effluent pond (effluent)	Liquid	1/3	36.6 ^a	0/2	ND			
		Solid	2/3	36.5 ^a	0/2	ND			
Farm 10 (18/02/2025)	Sow shed (solid effluent)	Solid	3/3	34.7 ± 0.50 ^b	2/2	38.8 ^b			
	Farrowing shed (effluent)	Liquid	0/3	ND	N/A	N/A			
		Solid	0/3	ND	N/A	N/A			
	Breeding shed (Effluent)	Liquid	3/3	34.6 ± 0.77 ^a	2/2	36.5 ^b			
		Solid	3/3	30.2 ± 0.08 ^a	2/2	31.3 ^b			

Park, S.L.; Huang, Y.-J.S.; Vanlandingham, D.L. Re-Examining the Importance of Pigs in the Transmission of Japanese Encephalitis Virus. Pathogens 2022

Meret E. Ricklin et al.,
2016. Vector-free
transmission and
persistence of
Japanese encephalitis
virus in pigs. Nature
communication.

Black: Needle-infected

Red: Contact-infected sentinels

Blue: Uninfected sentinels

Lâm sàng

- Nái: Rối loạn sinh sản
 - Nái 60 - 70 ngày mang thai nhiễm = sảy thai, thai khô, thai tươi, heo sơ sinh yếu, triệu chứng thần kinh...
 - Nái chưa có MD: Tỷ lệ RLSS có thể đến 50 - 70%.
- Thai tươi: Đầu to, chân to, não nhũn nước, phù dưới da, tích dịch xoang bụng
- Nọc:
 - Tinh hoàn: Phù, sung huyết
 - Tinh trùng bất thường
 - Hồi phục hoàn toàn sau nhiễm

Lâm sàng

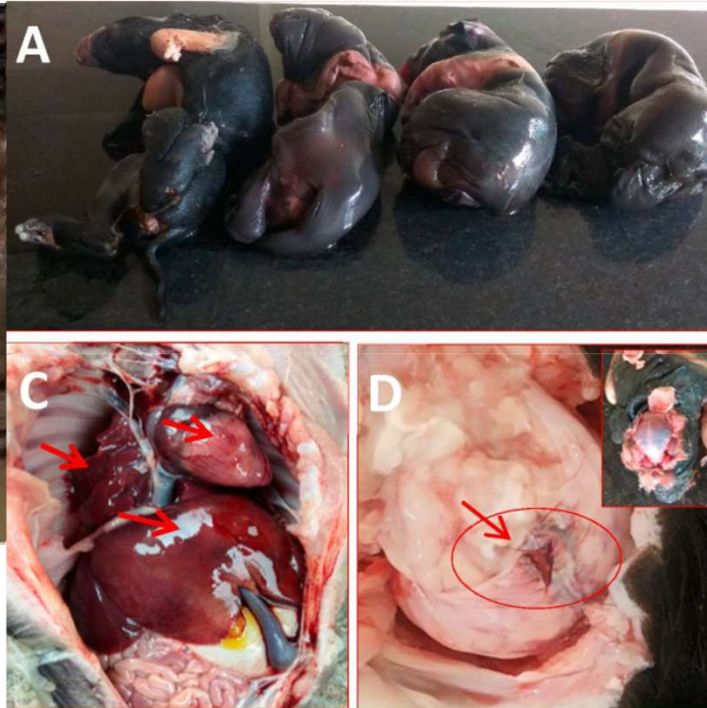
- Heo con không có MD = chết 100% nếu nhiễm JEV
 - Triệu chứng thần kinh
 - Phù não, thuỷ thủng não
 - Màng não xuất huyết điểm, tràn dịch xoang não
 - Phù dưới da
 - Hoại tử đa điểm ở gan, lách

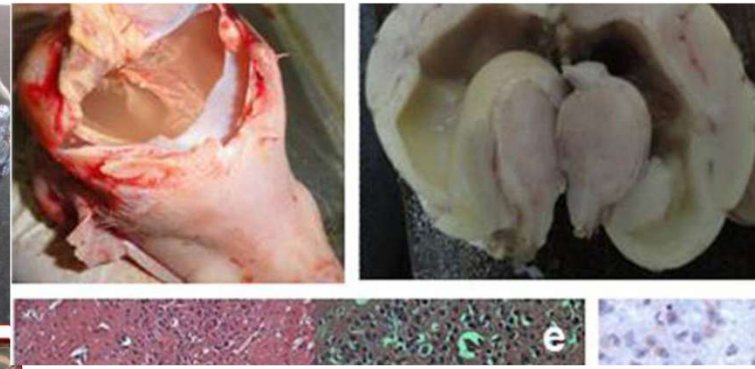
Lâm sàng

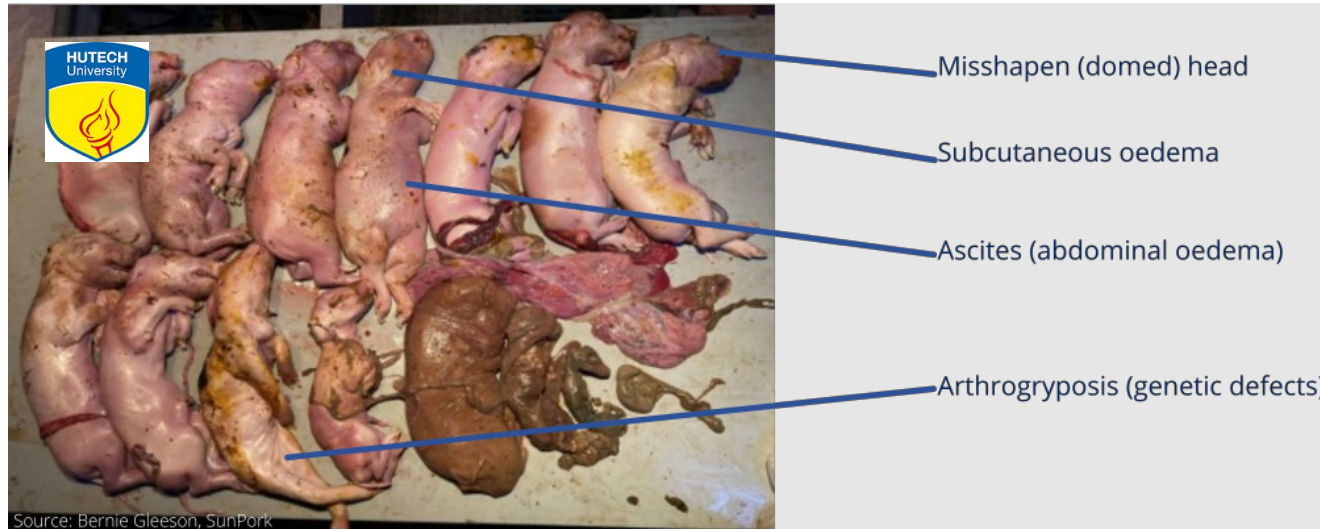
John Carr et al., 2022.

(A) Stillborn foetus in a sow due to JE infection during pregnancy, (C) Congestion in the internal organs (arrow), (D) Encephalitis in the brain in a stillborn foetus affected with JE (arrow). Pegu, S.R. et al., 2023.

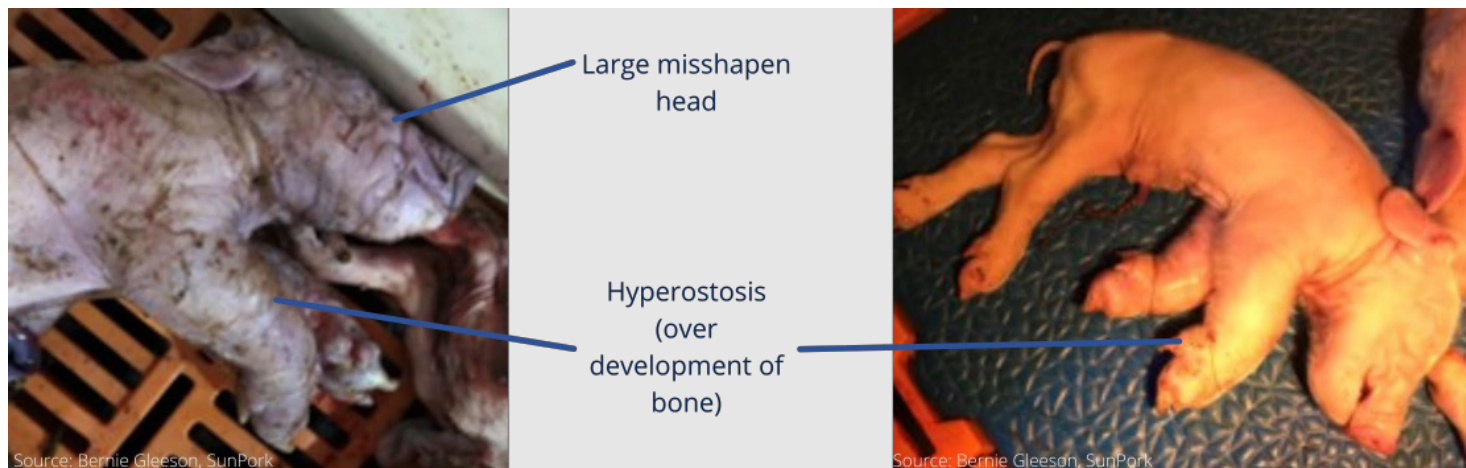

a. JEV infected stillborn piglet with hydranencephaly. b-Cross section of a brain with severe dilatation of ventricular spaces and thinning of the surrounding parenchyma. Desingu PA et al., 2016.

Japanese encephalitis in pigs – Information for pig owners and producers.
Regional NSW | PUB22/96,
03 March 2022.

Figure 2. Clinical signs of JE in a litter induced, 7 days over-term. Source: Bernie Gleeson, SunPork Farms

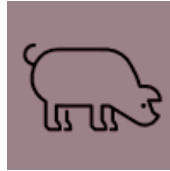
Figures 3 and 4. Clinical signs of JE in piglets. Source: Bernie Gleeson, SunPork Farms

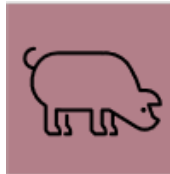
P&Y, 2025

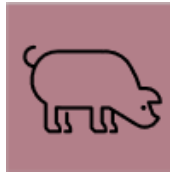
Deb Finlaison, 2024.
Japanese encephalitis virus
infection of boars.
2024 Australian Pig Vets Conference

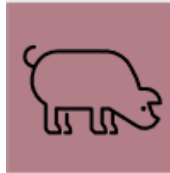
Slight pyrexia and reduced appetite (60-70%); no change in collection volume; reduced libido occasionally reported

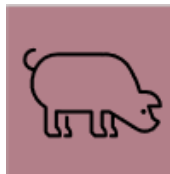
Decreased sperm count to azoospermia (45%); malformations (10%); reduced motility (20%)

Swelling of head of epididymis most commonly described; scrotal hyperaemia, scrotal swelling, testis atrophy also observed

Viable virus recovered from 3 animals (n=7) btw days 3 and 17 (VI not PCR)

Time for semen to return to normal ranged from ~90-150 days (n=4)

Đặc điểm miễn dịch

- Kháng thể hình thành sớm sau 3 - 7 ngày nhiễm và duy trì vài tháng
- MD mẹ truyền = bảo hộ > 3 tháng
- Vaccine tạo MD bảo hộ tốt
- Bảo hộ chéo giữa các genotype không hoàn toàn (50 – 90%)

Kháng thể mẹ truyền

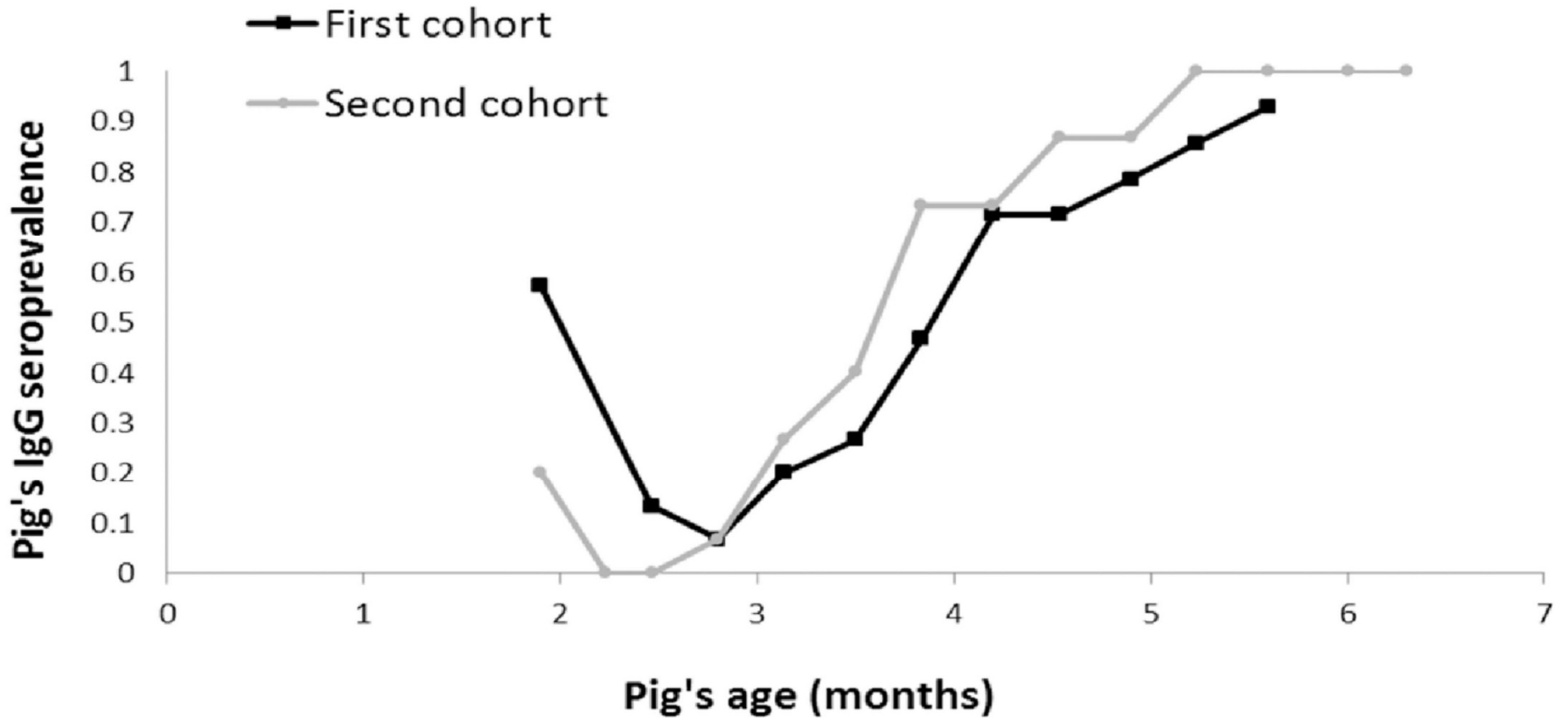
Nái lú 3	1.578	Dương tính
	1.361	Dương tính
	1.518	Dương tính
	1.557	Dương tính
	1.568	Dương tính
Heo con nái lú 3	1.521	Dương tính
	1.469	Dương tính
	1.362	Dương tính
	1.334	Dương tính
	1.362	Dương tính
Nọc	0.116	Âm tính
	1.720	Dương tính
	0.080	Âm tính
	1.787	Dương tính
	1.710	Dương tính

Nái lú ≥ 4	1.568	Dương tính
	1.525	Dương tính
	1.238	Dương tính
	1.461	Dương tính
	1.565	Dương tính
	1.752	Dương tính
	1.346	Dương tính
	1.655	Dương tính
	1.429	Dương tính
	1.676	Dương tính
Heo con nái lú 4-5	1.516	Dương tính
	1.519	Dương tính
	1.431	Dương tính
	1.360	Dương tính
	1.238	Dương tính

(Ghi chú: Dương tính: S/P ratio ≥ 0.25 , Âm tính: S/P ratio < 0.25). P&Y, 2025

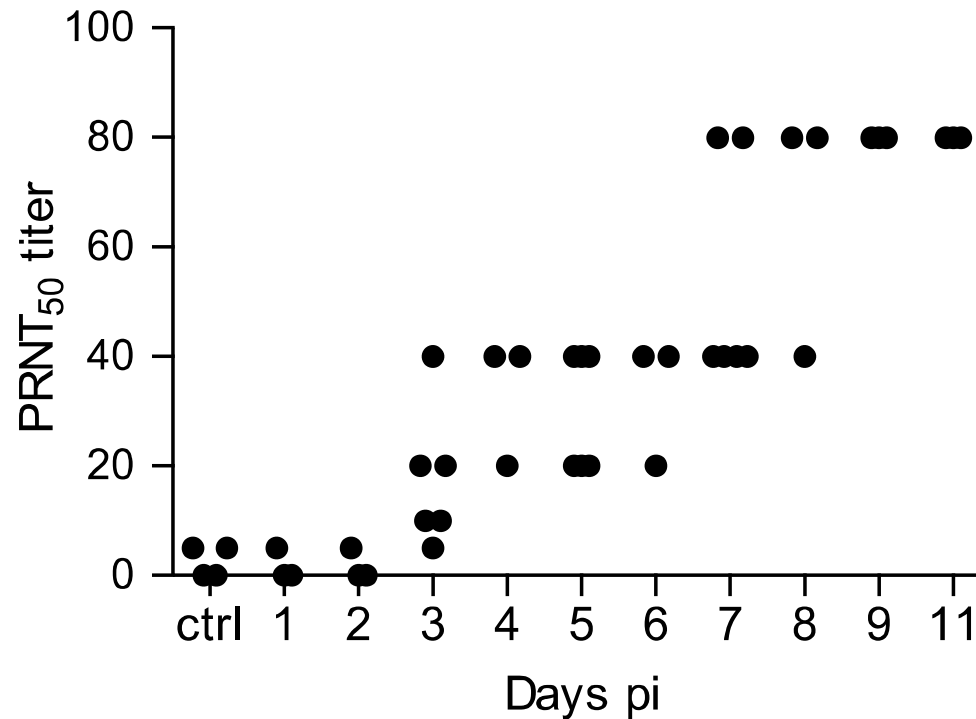

Cappelle J, et al. (2016) Intensive Circulation of Japanese Encephalitis Virus in Peri-urban Sentinel Pigs near Phnom Penh, Cambodia. PLoS Negl Trop Dis.

Evolution of the pigs' IgG seroprevalence with age.

Ricklin *et al. Vet Res (2016)*. Japanese encephalitis virus tropism in experimentally infected pigs.

Sự hình thành kháng thể trung hoà ở heo sau gây nhiễm JEV

Bo-Kyu Kang et al., 2016. Comparison of the antigenic relationship between Japanese encephalitis virus genotypes 1 and 3. Clin Exp Vaccine Res 2016.

Seroprevalence of JEV genotypes in racehorses as measured by VN and HI tests in Korea

Antibody titers in guinea pig sera as measured by VN test 2 weeks (T1) after the second inoculation with JEV genotypes 1 and 3

No. of samples	Positive samples by VN test		Positive samples by HI test
	KV1899	Anyang 300	
216	9 (4.2)	193 (89.4)	195 (90.3)

Group	Genotype (strain)	Antibody raised	VN	
			Geometric mean	p-value
A	G1 (KV1899)	JEV G1	183.79	<0.001
		JEV G3	0	
B	G3 (Anyang 300)	JEV G1	0	<0.001
		JEV G3	40	

VN, virus neutralization; JEV, Japanese encephalitis virus.

JEV, Japanese encephalitis virus; VN, virus neutralization; HI, hemagglutination inhibition

Zhang H, et al., (2025) Partial protective efficacy of the current licensed Japanese encephalitis live vaccine against the emerging genotype I Japanese encephalitis virus isolated from sheep. *Front. Immunol.*

TABLE 2 Geometric mean titers (GMT) of neutralizing antibody titers to SH2201 strain in sheep sera with Japanese encephalitis.

PRNT ₅₀ against SH2201	Sample size	PRNT ₅₀ GMT against JEV (95% CI)			Seropositivity rate against JEV (%)*		
		SH2201(GI)	SD12(GI)	N28(GIII)	SH2201(GI)	SD12(GI)	N28(GIII)
10-20	19	15.5	13.2	7.9	100.0	100.0	57.9
40-80	34	56.2	42.7	36.3	100.0	100.0	100.0
≥160	11	158.4	89.1	47.9	100.0	100.0	100.0
Total	64	45.7	32.4	24.0	100.0	100.0	86.0

Chẩn đoán

- Rối loạn sinh sản ở nái: Sẩy thai, thai khô, thai chết tươi
- Sưng tinh hoàn ở nọc
- Triệu chứng thần kinh ở heo con sơ sinh
- Phân biệt
 - Porcine circovirus type 2 (PCV-2), Porcine reproductive and respiratory syndrome virus (PRRSV), CSFV, ADV, PPV, *Leptospira*, *Brucella*...

Chẩn đoán

- Xét nghiệm JEV = realtime RT-PCR (Thai sẩy, não, dịch não tuỷ, hạch amygdal...)
 - Lưu hành virus
 - Genotype
- Xét nghiệm kháng thể (huyết thanh)
 - Phản ứng trung hoà virus = tiêu chuẩn vàng
 - ELISA
 - HI

JEV trên heo tại Việt Nam: Realtime PCR

Chỉ số/ mẫu	Thai sẩy	Cuống rốn, dịch thối	Heo cai sữa - choai		Tinh	Máu
			Não	Lách, hạch, phổi, thận		
Số mẫu XN	23	5	8	6	4	18
Số mẫu (+)/ %	9/ (39,1)	0	0	0	0	0

Ct: 13,56 – 36,95
Genotype: GI-a

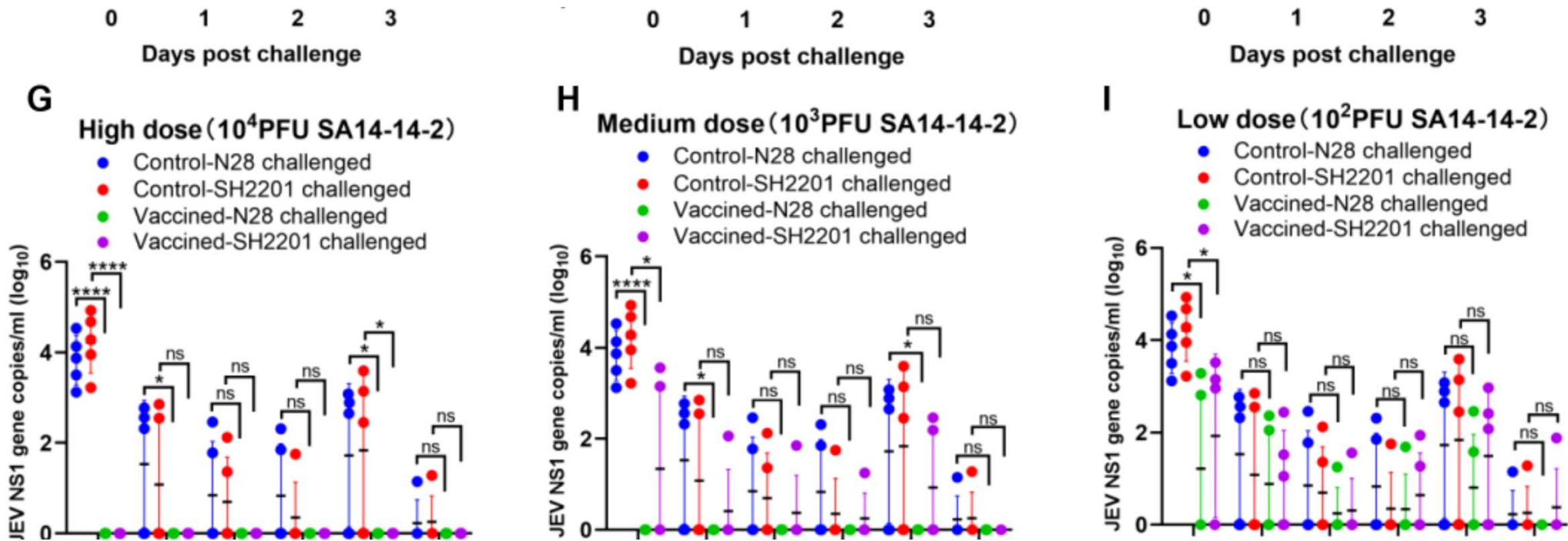

Giải pháp

- 3 loại vaccine
 - Vô hoạt (Inactivated JE vaccines)
 - Sống nhược độc (live-attenuated JE virus vaccines)
 - Khảm, tái tổ hợp (chimeric recombinant vaccines).

Protective efficacy of the SA14-14-2 vaccine (GIII) against SH2201 (GI) and N28 (GIII) strains challenge in mice of 3 doses of JEV vaccine SA14-14-2 strain against SH2201 virulent strain simultaneously and shared data from the JEV SH2201 and N28 strains challenge control groups.

Đáp ứng kháng thể sau tiêm vaccine JEV

Trại 1

Ghi chú	JEV	
	S/P Ratio	Kết Quả
Mẫu 1	0.762	Dương tính
Mẫu 2	1.145	Dương tính
Mẫu 3	0.287	Dương tính
Mẫu 4	1.239	Dương tính
Mẫu 5	0.878	Dương tính

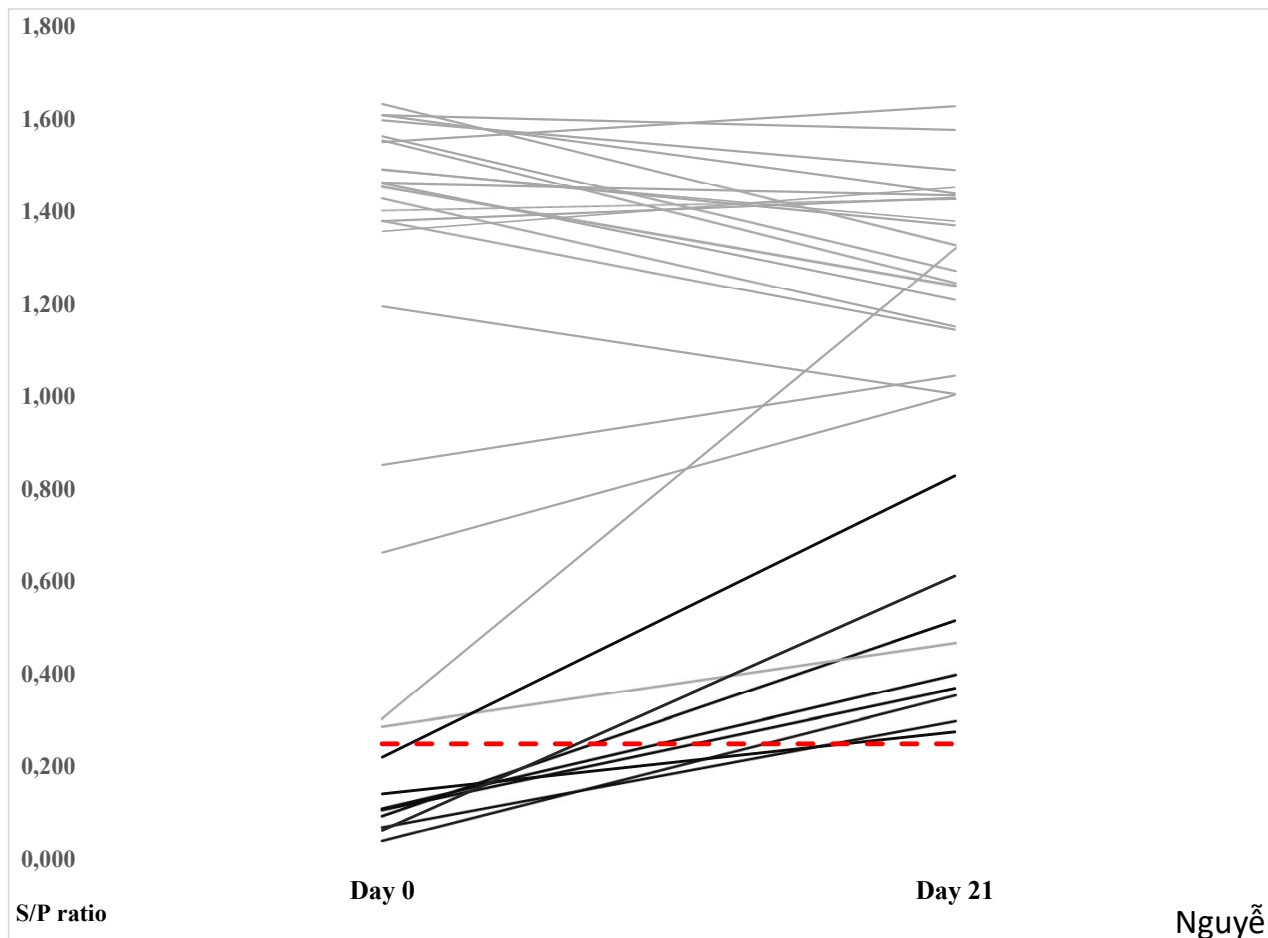
Trại 2

Ghi chú	JEV	
	S/P Ratio	Kết Quả
Nọc	1.460	Dương tính
007	1.409	Dương tính
055	1.300	Dương tính
082	1.448	Dương tính
083	1.447	Dương tính

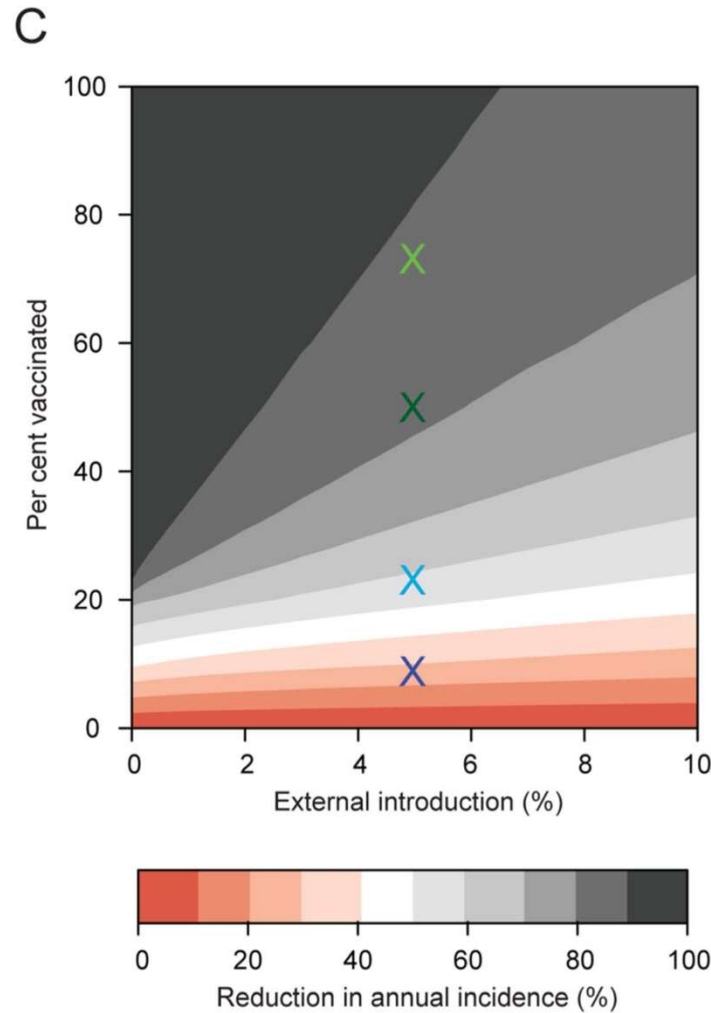
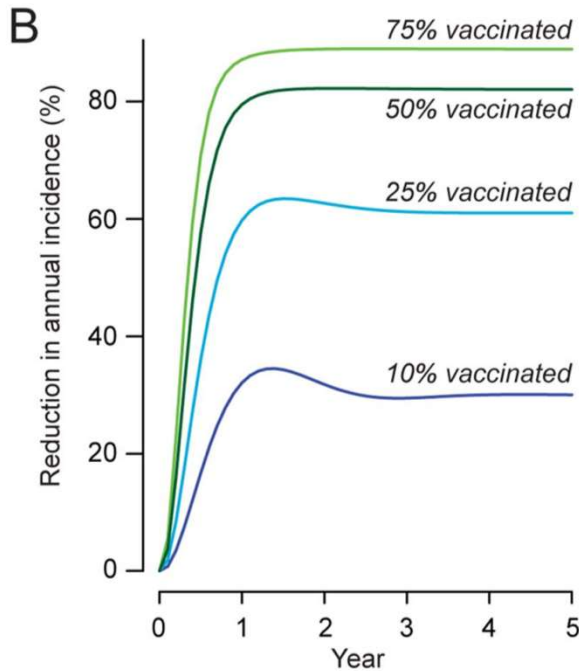
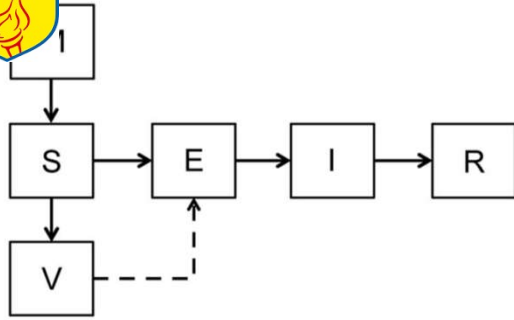
(**Ghi chú:** Dương tính: S/P ratio ≥ 0.25 , Âm tính: S/P ratio < 0.25).

Đáp ứng kháng thể ở nái sau tiêm vaccine JEV

Nguyễn Ngọc Hải và ctv., 2026

Khan SU et al. (2014) *Dynamics of Japanese Encephalitis Virus Transmission among Pigs in Northwest Bangladesh and the Potential Impact of Pig Vaccination*. *PLoS Negl Trop Dis*

(A) Model structure indicating pigs with maternal antibodies (M), susceptible (S), exposed (E), infected (I), recovered (R), and vaccinated (V) compartments. (B) Estimated decrease in incidence of Japanese encephalitis (JE) in pigs under four vaccination coverage scenarios, assuming that 10%, 25%, 50% or 75% of susceptible pigs are vaccinated each year and that 5% of infections originate from outside the study area or from other hosts. (C) Estimated reduction in incidence of JE among pigs by proportion of the susceptible pig population vaccinated each year and proportion of all pig infections that originate from an external source.

Kết luận (1): Dịch tễ

- JEV lưu hành phổ biến ở đàn heo Việt Nam
- JEV lây truyền từ nái sang thai
- Con đường lây truyền chính
 - Muối = yếu tố lây truyền chính
 - Đường tiêm chích?
 - Tiếp xúc mũi - mũi = lây truyền trực tiếp heo/heo?
- Gà, vịt con = yếu tố nguy cơ lây truyền???

Kết luận (2): Chẩn đoán

- Lâm sàng = chủ yếu ở đàn sinh sản và heo sơ sinh
 - Nái = rối loạn sinh sản
 - Nọc = viêm, sưng, sung huyết tinh hoàn, giảm chất lượng tinh
 - Thai = Phù dưới da, tích dịch xoang, đầu to
 - Heo sơ sinh yếu có triệu chứng thần kinh
- Xét nghiệm
 - Realtime – RTPCR JEV: não, nhau, amygdal, phổi, lách, gan
 - Tầm soát
 - Kháng thể ELISA, HI: huyết thanh
 - JEV: Dịch xoang miệng/ muối, gà – vịt con

Kết luận (3): Giải pháp

- Tiêm vaccine
- Diệt muỗi
- Hạn chế tiêm chích
- Kiểm soát mật độ nuôi

Kính chúc sức khỏe và thành công

